

Поради батькам першокласників

Важливим є ставлення батьків до успіхів дітей, ще важливіше, до їхніх невдач. Шкода, але батьки частіше за все нетерплячі та егоїстичні, хоча виправдовуються «добрими намірами». Але, якими б не були виправдання, роздратування, крики, з'ясування стосунків, покарання – все це додаткові стресові ситуації, це постійний дитячий біль від непорозуміння та образи. Чим більші старання, чим більше уваги приділяється дітям, тим вищий батьківський рівень домагань, тим більша надія і бажаніша нагорода — відмінні оцінки...

Велике значення для психічного та фізичного здоров'я дитини має правильний режим дня, зокрема, 12 годин сну з урахуванням обіднього (1—1,5 год.) для поновлення сил.

Сім основних правил батьківської поведінки в організації навчання

– Сприяйте дитячій автономності (самостійності). Чим більше Ви вимагаєте її (самостійності) в усіх сферах повсякденного життя, тим більше зможе ваша дитина працювати з почуттям відповідальності в шкільній сфері. Автономне (самостійне) навчання є тією метою, в напрямку якої ви маєте працювати, тому що самостійність є найважливішим елементом ефективного і тривалого процесу навчання. Хваліть свою дитину за самостійні дії, наприклад, за самостійне розпізнавання помилок.

– Якщо ваша дитина потребує допомоги, спонукайте її до того, щоб вона сама знайшла шляхи розв'язання. Допоможіть їй завдяки підказками, такими як, наприклад, вказівка на довідники, знаходження правил, відгадування ребусів та інше, що може привести до шляхів розв'язання. Але не подавайте саме розв'язання. Не спонукайте свою дитину тільки до одного шляху розв'язання.

– Дайте своїй дитині можливість перенести знання зі школи на домашній рівень і таким чином практично їх засвоїти.

– Визнайте здобутки дитини. Надавайте перевагу похвалі (заохоченню), а не докорам. Похвалою та заохоченням ви досягнете чогось набагато легше та краще, ніж повчанням, нагадуваннями і іншими покараннями. При похвалі звертайте увагу на те, щоб не обмежувати її критикою («дев'ять», звичайно, чудово, але без двох дурних помилок це могла б бути справжня «дванадцята»). Будьте обережними із заохоченнями (винагородами) як визнанням здобутку (ефективності).

– Не ставте перед своєю дитиною надмірні вимоги. Не робіть їх суворішими, ніж вимоги вчителів.

– Будьте, як вихователь, зразком у поведінці. Вимагайте від своєї дитини не більше, ніж від себе самого. Дитина, яка, наприклад, бачить своїх батьків, які читають, швидше сама вхопить книгу, ніж дитина, батьки якої часто сидять перед телевізором.

– Говоріть, по можливості, якомога позитивніше про школу, вчителів та предмети. Вашій дитині досить того, що вона бореться зі своїми власними упередженими думками.

Сприяння ефективній самоорганізації при виконанні домашнього завдання

Аналіз завдання: Що насправді потрібно зробити? Сформулюйте це ще раз своїми словами.

Аналіз матеріалу: Що мені потрібно для виконання завдання? Що я вже маю?

Аналіз мети: До чого я прагну? Як я можу цього досягти? Від чого я можу відмовитись?

Аналіз конфлікту (протиріччя): Чому я не можу піти далі? Що мені заважає? Що я мушу змінити?

Формулювання часткових (проміжних) цілей: Який крок наступний? До цього моменту все правильно! Тепер я вже повністю організований!

Переборювання фрустрації (краху надій): Помилку можна виправити! Я буду старанно працювати!

Вимога до розподілу часу: Одна маленька перерва не може зашкодити! Я зроблю це, я маю час!

Оцінювання часткових (проміжних) результатів: Я це зробив! Мені це добре вдалося!

Основні положення гуманістичного підходу до виховання дитини

1. Основну увагу слід приділяти не стільки корекції поведінки дитини, скільки налагодженню з нею довірливих стосунків.
2. Дитину треба поважати і любити, незважаючи на її недоліки.
3. Вчинки дитини треба не засуджувати, а аналізувати і розуміти.
4. Важливо ставити перед дитиною конкретні вимоги і давати чіткі пояснення, чому в тій або іншій ситуації слід діяти так, а не інакше.
5. Не можна критикувати дитину за неуспішність, порівнюючи її з іншими однолітками.
6. Помилки дитини – це, насамперед, помилки того, хто виховує.
7. Треба уважно слухати дитину, заохочувати її ділитися своїми турботами, співчувати їй під час розмови, ненав'язливо навертати на прийняття правильного рішення.
8. Психолог-гуманіст Росе Кемпбелл рекомендує: «Коли дитина порушує правила поведінки, запитайте в першу чергу себе, що дитині потрібно, чого їй не вистачає?»
9. Доведено, що дитина сприймає поведінку педагога (батьків) як зразок для наслідування. Дорослий повинен бути для дитини зразком у всьому.

Правила покарання

- Покарання не повинне шкодити здоров'ю – ані фізичному, ані психічному. Більше того, покарання має бути корисним.
- Якщо є сумніви щодо покарання, не карайте, навіть якщо ви зрозуміли, що занадто м'які, довірливі та нерішучі. Ніякої «профілактики», ніяких покарань «про всяк випадок»!
- За один раз – одне покарання. Навіть якщо поганих вчинків скоєно декілька, покарання має бути тільки одне, за все відразу, а не по одному за кожний вчинок.
- Термін давності. Краще не карати, ніж карати із запізненням.
- Покарали – пробачили. Інцидент вичерпано. Сторінку перегону. Про старі гріхи – ані слова. Не заважайте розпочати дитині життя спочатку.
- Без приниження. Щоб там не сталося, якою б не була провина, покарання не повинно сприйматися дитиною як ваша перемога над її слабкістю, як приниження.